

Liturgie

voor de dankdienst van het leven van

Peter van Andel

*19-02-1934

† 31-12-2020



Koepelkerk Arkel
8 januari 2021, 11.00 u

Voorganger Jannie van den Berg

Ouderling van dienst Kees Francke

Koster Gerard Zwaan

Zanggroep Joke en Peter Firet, Marina Kaldeway, Sjaak Verwijs

Organist Sietze Kaldeway

Bloemstuk op de kist gemaakt door Peter van Herwijnen

OPENING VAN DE VIERING

STILTE

INTOCHT

Het lichaam van Peter wordt de kerk binnengebracht terwijl op het orgel **Liebster Jesu, wir sind hier BWV 731** van **J.S. Bach** wordt gespeeld.

BEGROETING

RITE VAN HET LICHT

We steken een kaars aan.
Een klein vuur, elk licht
teken van warmte
die jij verspreidde.

Moge jouw licht
ons blijven verlichten.
En het eeuwige Licht
verlichte jou.
Zo zal licht
ons blijvend verbinden
en zal ons troosten
in donker en kou.

(De gedachtenissteen wordt op de kist gelegd.)

♪ **LIED AAN HET LICHT** (LB 601)

1 Licht dat ons aan-stoot in de mor-gen,
voor-tij-dig licht waar-in wij staan
koud, één voor één, en on-ge-bor-gen,
licht o-ver-dek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uit-val, dat wij al-len
zo zwaar en droe-vig als wij zijn
niet uit-el-kaars ge-na-de val-len
en doel-loos en on-vind-baar zijn.

Licht, van mijn stad de stedehouder,
aanhoudend licht dat overwint.
Vaderlijk licht, steevaste schouder,
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen
of ergens al de wereld daagt
waar mensen waardig leven mogen
en elk zijn naam in vrede draagt.

Alles zal zwichten en verwaaien
wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien
en van ons doen geen daad beklift.
Veelstemmig licht , om aan te horen
zolang ons hart nog slagen geeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren,
licht, laatste woord van Hem die leeft.

IN MEMORIAM door Marina

GEBED OM ONTFERMING

Samen zien wij om naar gisteren,
naar dagen die wij deelden in lief en leed.
Maar samen mogen wij ook uitzien naar morgen.
De duisternis gaat voorbij
en het waarachtige Licht schijnt reeds.
Mensen onderweg zijn we,
die herinneringen met zich meedragen,
maar ook leven vol verwachtingen.
Wij vragen God dat er vrede mag zijn
in wat was, wat is en wat komen zal.

Moge de Vader in de hemel zich over ons ontfermen,
ons vergeven wat niet goed en verkeerd was
en ons geleiden tot nieuw, tot eeuwig leven.
Amen.

♪ **KYRIE** (LB 301k)

Kyrië eleison
Christe eleison
Kyrië eleison

OPENINGSGEBED

Heer van leven en dood, wij gedenken Jezus, uw Zoon,
die ons is voorgedaan naar de vrede van uw Koninkrijk.
Samen met Hem bidden wij voor Peter,
die het boek van zijn leven voorgoed gesloten heeft.
Laat hem een blijvende woning vinden
in de vrede van uw Rijk omwille van Jezus Christus,
die met U en de heilige Geest leeft
vandaag en alle dagen van ons leven tot in eeuwigheid.
Amen.

DIENST VAN HET WOORD

EERSTE LEZING

Alles heeft zijn tijd
Prediker 3, 1-15

1Voor alles wat gebeurt is er een uur,
een tijd voor alles wat er is onder de hemel.

2Er is een tijd om te baren
en een tijd om te sterven,
een tijd om te planten
en een tijd om te rooien.

3Er is een tijd om te doden
en een tijd om te helen,
een tijd om af te breken
en een tijd om op te bouwen.

4Er is een tijd om te huilen
en een tijd om te lachen,
een tijd om te rouwen
en een tijd om te dansen.

5Er is een tijd om te ontvlammen

en een tijd om te verkillen,
een tijd om te omhelzen
en een tijd om af te weren.
6Er is een tijd om te zoeken
en een tijd om te verliezen,
een tijd om te bewaren
en een tijd om weg te gooien.
7Er is een tijd om te scheuren
en een tijd om te herstellen,
een tijd om te zwijgen
en een tijd om te spreken.
8Er is een tijd om lief te hebben
en een tijd om te haten.
Er is een tijd voor oorlog
en er is een tijd voor vrede.

9Welk voordeel heeft de mens van alles wat hij met zijn gezwoeg tot stand brengt? 10Ik heb gezien dat het een kwelling is, die hem door God wordt opgelegd. 11God heeft alles wat er is de goede plaats in de tijd gegeven, en ook heeft hij de mens inzicht in de tijd gegeven. Toch kan de mens het werk van God niet van begin tot eind doorgronden. 12Ik heb vastgesteld dat voor de mens niets goeds is weggelegd, behalve vrolijk te zijn en van het leven te genieten. 13Want wanneer hij zich aan eten en drinken te goed doet en geniet van al het goede dat hij moeizaam heeft verworven, is dat een geschenk van God. 14Alles wat God doet, zo heb ik vastgesteld, doet hij voor altijd. Daar is niets aan toe te voegen, daar is niets van af te doen. God doet het zo opdat wij ontzag voor hem hebben. 15Wat er is, was er al lang; wat zal komen, is er altijd al geweest. God haalt wat voorbij is altijd weer terug.

♪ *Tijd van vloek en tijd van zegen (LB 845)*

1 Tijd van vloek en tijd van ze - gen
tijd van droog - te tijd van re - gen
dag van oog - sten tijd van nood
tijd van ste - nen tijd van brood.
Tijd van lief - de nacht van wa - ken
uur der waar - heid dag der da - gen
toe - komst die ge - ko - men is
woord dat vol van stil - te is.

- 2 Tijd van troosten tijd van tranen
tijd van mooi zijn tijd van schamen
tijd van jagen nu of nooit
tijd van hopen dat nog ooit.
Tijd van zwijgen zin vergeten
nergens blijven niemand weten
tijd van kruipen angst en spijt
zee van tijd en eenzaamheid.

- 3 Wie aan dit bestaan verloren
nieuw begin heeft afgezworen
wie het houdt bij wat hij heeft
sterven zal hij ongeleefd.
Tijd van leven om met velen
brood en ademtocht te delen –
wie niet geeft om zelfbehoud,
leven vindt hij honderdvoud.

TWEEDE LEZING

2 Korintiërs 5, 1-7

1Wij weten dat wanneer onze aardse tent, het lichaam waarin wij wonen, wordt afgebroken, we van God een nieuwe woning krijgen: een eeuwige, niet door mensenhanden gemaakte woning in de hemel. 2Wij zuchten in onze aardse tent en zouden willen dat onze hemelse woning er nu al over wordt aangetrokken.

3We zijn er echter zeker van dat we ook ontkleed niet naakt zullen zijn. 4Zolang we in onze aardse tent verblijven zuchten we onder een zware last, omdat we niet willen dat deze kleding wordt uitgetrokken; we willen dat er nieuwe over wordt aangetrokken, zodat het sterfelijke door het leven wordt verslonden.

5Hiervoor heeft God zelf ons gereed gemaakt, door ons de Geest als onderpand te geven. 6Dus wij blijven altijd vol goede moed, ook al weten we dat zolang dit lichaam onze woning is, we ver van de Heer wonen. 7We leven in vertrouwen op God, wat komen gaat is nog niet zichtbaar.

♪ *Psalm 23 (LB 23b)*

1 De Heer is mijn her-der!
'k Heb al wat mij lust;
Hij zal mij ge - lei - den
naar gra - zi - ge wei - den.
Hij voert mij al zacht - kens
aan wa - teren der rust.

The image shows a musical score for Psalm 23 (LB 23b) in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of six staves of music with Dutch lyrics underneath. The lyrics are: '1 De Heer is mijn her-der! 'k Heb al wat mij lust; Hij zal mij ge - lei - den naar gra - zi - ge wei - den. Hij voert mij al zacht - kens aan wa - teren der rust.'

2 De Heer is mijn herder!
Hij waakt voor mijn ziel,
Hij brengt mij op wegen
van goedheid en zegen,
Hij schraagt m'als ik wankel,
Hij draagt m'als ik viel.

3 De Heer is mijn herder!
Al dreigt ook het graf
geen kwaad zal ik vrezen,
Gij zult bij mij wezen;
o Heer, mij vertroosten
uw stok en uw staf!

- 4 De Heer is mijn herder!
In 't hart der woestijn
verkwikken en laven
zijn hemelse gaven;
Hij wil mij versterken
met brood en met wijn.
- 5 De Heer is mijn herder!
Hem blijf ik gewijd!
'k zal immer verkeren
in 't huis mijnes Heren:
zo kroont met haar zegen
zijn liefde m'altijd.

DERDE LEZING

Openbaringen 21

1Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde zijn voorbij, en de zee is er niet meer. 2Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan. Ze was als een bruid die zich mooi heeft gemaakt voor haar man en hem opwacht. 3Ik hoorde een luide stem vanaf de troon, die uitriep: 'Gods woonplaats is onder de mensen, hij zal bij hen wonen. Zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal als hun God bij hen zijn. 4Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.'

Heilig uit de Deutsche Messe van Franz Schubert (1797-1828)

Heilig, heilig, heilig, heilig ist der Herr!
Heilig, heilig, heilig, heilig ist nur er!
Er, der nie begonnen, er, der immer war,
ewig ist und waltet, sein wird immerdar.

Heilig, heilig, heilig, heilig ist der Herr!
Heilig, heilig, heilig, heilig ist nur er!
Allmacht, Wunder, Liebe, alles rings umher!
Heilig, heilig, heilig, heilig ist der Herr!

Vertaling:

Heilig, heilig, heilig,
heilig is de Heer.
Hij die zonder einde,
altijd wezen zal,
eeuwig is en machtig,
heilig is de Heer.

Heilig, heilig, heilig,
heilig is de Heer.
Almacht zonder weerga,
liefde immermeer.
Heilig, heilig, heilig,
heilig is de Heer

OVERWEGING

MEDITATIEF ORGELSPEL Ich ruf' zu dir Herr Jesu Christ –
J.S. Bach BWV 639

GEDICHT TONNIE

VOORBEDE

Gedachtenissteen

Tijdens het overbrengen van de gedachtenissteen zingen we:

Rust nu mijn ziel (LB 932)



1 Rust nu mijn ziel. Laat ze maar roe - pen,
drin-gen om ruim-te die God toe - be - hoort.
Smart kent haar klacht, vreug-de haar zin - gen,
cha-os vraagt een her-schep-pend woord.

- 2 Rust nu mijn ziel. Zoek niet onrustig
te vroege vrede, maar geef je aan God.
Voedsel is het dat niet verzadigt,
drinken te over, toch kwelt dorst.
- 3 Rust nu mijn ziel. Dit is jouw lichaam,
jouw lastig lichaam, hoe word je weer heel?
Soms even raakt hemel de aarde;
God geve dat je ziet en weet.
- 4 Rust nu mijn ziel. Weet je geborgen,
durf te geloven, hoor: God heeft je lief.
In pijn en leed deel je in Christus,
Hij kent de smart, Hij roept: vrees niet.

À DIEU

Ter herinnering aan zijn doop wordt Peter opnieuw besprenkeld met water en daarna bewierookt als uitdrukking van ons gebed dat hij mag leven voor het aangezicht van God.

voorg. Dit is het moment van afscheid.
Zo dadelijk wordt het lichaam,
dat ons van hem is overgebleven,
uit deze kerk weggedragen.

Wij zijn bedroefd om dit afscheid en toch spreken wij
uit in tastend geloof
dat dit het einde niet is,
dat onze God een God van levenden is.

Meer dan zijn lichaam
is ons de naam van deze mens gebleven;
die naam Peter
spreken wij hier met eerbied en genegenheid uit
en wij bidden:
Heer, herinner U zijn naam
die hij van mensen heeft ontvangen
en waarin hij gekend wordt,
ook al is hij gestorven,
die naam die Gij geschreven hebt
in de palm van uw hand.

voorg. Wij zegenen dit lichaam met water,
het water van zijn doop,
ontvangen als teken van roeping
tot vruchtbaarheid en groei,
als teken van reiniging en verfrissing,
symbool van stilte en oneindigheid,
onmisbaar voor leven op aarde,
teken van leven in eeuwigheid.

♪ *Niemand leeft voor zichzelf,
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer:
aan Hem behoren wij toe!*

voorg. We branden wierook
als herinnering aan het offer van Abel
waarvan de rook ten hemel steeg
als teken van aanvaarding door God,
als teken van zijn gebed, dat God bereikte,
ook als teken van ons gezamenlijk gebed
voor de zielenrust van Peter,
als teken van de eerbied die we hebben
voor het dode lichaam dat
van hem is overgebleven.

♪ *Niemand leeft voor zichzelf,
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer:
aan Hem behoren wij toe!*

voorg. Heer, onze God en Vader,
wees barmhartig voor Peter
en stel hem niet in gebreke
vanwege menselijke tekorten.
Wij geven hem uit handen
en vertrouwen hem aan uw zorg toe.
Strek uw handen naar hem uit
en til hem op uit de gestalte waarin wij hem kenden,
opdat zijn stem zich voegen mag
bij de eeuwige lofzang, U ter eer.
Dat bidden wij U omwille van Jezus, uw Zoon,
die met U en de heilige Geest leeft in eeuwigheid.

allen Amen.

voorg. Gaan we nu dan allen heen om Peter bij zijn laatste gang
te begeleiden.
Wij gaan heen onder de zegen van God:
In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
Amen.

*We luisteren naar de **Fantasia in c**, **J.S. Bach BWV 562**.
Daarna wordt Peter door de familie de kerk uitgedragen.*

